

Рижук Ю.О.,
Студентка Вінницького національного університету, м.Вінниця
Науковий керівник: **Правдюк Н.Л.,**
д. е. н., професор кафедри бухгалтерського обліку
Вінницького національного аграрного університету, м.Вінниця

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Одними з головних і актуальних проблем сучасності виступає питання кредиторської заборгованості підприємства. Основною проблемою є наявність простроченої кредиторської заборгованості. На фінансовий стан підприємства найбільше впливає несвоєчасне погашення цієї заборгованості, оскільки призводить до сплати штрафів.

Обліково-аналітичне забезпечення управління заборгованістю підприємства за своєю суттю є системою збору, формування облікової інформації та її обробки за допомогою економічного аналізу з подальшим передаванням менеджменту підприємства для прийняття управлінських рішень з метою уникнення небажаних фінансових ризиків та приведення обсягів заборгованості до прийнятних рівнів, які не чинитимуть негативного впливу на фінансово-майновий стан та подальший розвиток підприємства.

Основним джерелом погашення кредиторської заборгованості є виручка, тому підприємству необхідно ефективно використовувати методи управління кредиторською заборгованістю для того, щоб надходження грошових сум від дебіторів передували в часі терміну погашення усіх видів заборгованості.

Для підвищення фінансової результативності всіх видів діяльності та забезпечення платоспроможності підприємствам необхідно пришвидшити кругообіг оборотного капіталу, а для ефективного використання коштів підприємства необхідно навчитися правильно ними керувати.

Підприємства повинні вчасно розраховуватися за своїми зобов'язаннями. Однак практика свідчить, що можливість уникнути майнової відповідальності за невиконання власних договірних зобов'язань дає їм змогу ухилятися від взаєморозрахунків із партнерами. Несвоєчасність платежів викликає фінансові ускладнення у підприємств-кредиторів, негативно впливає на їхню господарську діяльність, а в підсумку й на економіку країни загалом.

У таблиці 1 наведено дані щодо заборгованостей підприємств за видами їхньої діяльності.

Таблиця 1

Поточні зобов'язання підприємств за видами економічної діяльності

Галузі	Поточні зобов'язання і забезпечення, усього, млн. грн.		В тому числі				Зміни кредиторської заборгованості	
	на 01.01. 2017 р.	на 01.01. 2018 р.	кредиторська заборгованість				сума, млн. грн.	част-тка, %
			сума, млн. грн.	част-ка, %	сума, млн. грн.	част-ка, %		
1	2	3	на 01.01. 2017 р.	на 01.01. 2018 р.	на 01.01. 2017 р.	на 01.01. 2018 р.	8	9
Усього в тому числі:	4821692,4	5769539,0	2561471,8	100,0	2928507,6	100,0	367035,8	X
сільське господарство	338533,1	416146,2	156840,4	6,1	186827,6	6,4	29987,2	0,3
промисловість	1711011,0	2004358,3	1046878,3	40,9	1179731,2	40,3	132852,9	-0,6
будівництво	222274,9	285343,0	77246,7	3,0	95385,1	3,3	18138,4	0,2
оптова та роздрі-бна торгівля; ре-монт автотранс-портних засобів	1400320,4	1671853,9	800895,7	31,3	943228,0	32,2	142332,3	0,9
транспорт, скла-дське господарс.	208819,6	245836,5	124482,2	4,9	136308,6	4,7	11826,4	-0,2
тимчасове розмі-щування й орга-нізація харчув.	21654,5	24206,3	5512,5	0,2	6148,4	0,2	635,9	-
інформація та телекомунікації	67137,6	75197,5	33834,7	1,3	35287,7	1,2	1453	-0,1

фінансова та страхова діяльність	116100,2	134627,0	41945,7	1,6	42234,4	1,4	288,7	-0,2
операції з майном	320945,0	369700,3	97439,6	3,8	110912,4	3,8	13472,8	-
професійна, наукова та технічна діяльність	293395,2	403256,6	127862,7	5,0	136406,5	4,7	8543,8	-0,3
діяльність у сфері адміністративного обслуговування	97057,6	109652,7	39741,9	1,6	46065,2	1,6	6323,3	-

Дані взяті з Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Отже, слід зауважити, що кредиторська заборгованість притаманна усім без винятку підприємствам. Згідно даних Державної служби статистики, то найбільше заборгованостей у підприємств, які займаються промисловістю.

Управління кредиторською заборгованістю передбачає використання підприємством найбільш прийнятних для цього форм, обсягів, строків розрахунків з контрагентами. Важливість управління кредиторської заборгованості зумовлюється значною часткою в поточних пасивах підприємства, а це в свою чергу впливає на динаміку показників платоспроможності та ліквідності. Основним елементом управління кредиторської заборгованості на підприємстві виступає правильний та своєчасний її аналіз. Важливе значення для аналізу кредиторської заборгованості має збір необхідної достовірної інформації. Основними джерелами формування такої інформації є: баланс підприємства (звіт про фінансовий стан), звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), примітки до річної фінансової звітності, первинні документи, журнали, в яких відображається рух відповідних платежів, а також розрахункові відомості про нарахування заробітної плати. Необхідно також провести аудит кредиторської заборгованості, результати якого дадуть можливість визначити всі відхилення в структурі заборгованості, розробити заходи щодо її регулювання, адже вона негативно впливає на діяльність підприємства. У більшості випадків причиною змін у структурі заборгованості є взаємні неплатежі. Тому для ефективної роботи підприємства необхідно визначити причини кожного виду заборгованості в результаті кожної окремої ситуації на підприємстві.

Важливою ділянкою роботи для бухгалтера є управління кредиторською заборгованістю, яке передбачає:

- обґрунтування можливості виникнення кредиторської заборгованості;
- визначення політики надання кредиту для різних груп постачальників і видів продукції;
- контроль розрахунків з кредиторами за відстрочену або прострочену заборгованість та вивчення причин недотримання договірної дисципліни;
- своєчасне визначення прийомів прискорення обігу оборотних активів і зменшення безнадійних боргів;
- забезпечення умов продажів, що гарантують надходження грошових коштів;
- прогноз надходжень грошових коштів від кредиторів.

Основними прийомами управління кредиторської заборгованості є:

- аналіз замовлень, оформлення розрахунків і встановлення характеру дебіторської та кредиторської заборгованості;
- оцінка реальної вартості існуючої кредиторської заборгованості;
- контроль за співвідношенням кредиторської заборгованості.

Отже, слід зазначити, що облікове забезпечення управління кредиторської заборгованості відіграє важливу роль у ефективній діяльності підприємства, але як показує практика, підприємства не реагують на даний вид заборгованості вчасно, що призводить до неплатоспроможності підприємства в подальшому. Тому для усунення такої можливої проблеми слід проводити комплексний фінансовий аналіз кредиторської заборгованості.